

Sygn. akt XXIII Gz 167/17

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy
w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Skalska

Sędziowie: SO Andrzej Kubica

SO Anna Gałas (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2017 r. w Warszawie
na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. przeciwko J. M.
o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie
z dnia 20 października 2016 r., sygn. akt XVII GC 4786/15

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że uzupełnić wyrok Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie z dnia 30 sierpnia 2016 r., sygn. akt: XVII GC 4786/15, poprzez dodanie w nim punktu III. i w dodanym punkcie III. zasądzić od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz J. M. 2 417,00 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Anna Gałas SSO Monika Skalska SSO Andrzej Kubica

Sygn. akt: XXIII Gz 167/17

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 października 2016 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie w sprawie z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (dalej też: powód) przeciwko J. M. (dalej też: pozwany) oddalił wniosek pozwanego o uzupełnienie wyroku tego Sądu z dnia 30 sierpnia 2016 r. o rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i obciążenie tymi kosztami strony powodowej.

Sąd Rejonowy powołując się na treść art. 98 i n. k.p.c. wskazał, że mimo oddalenia powództwa niemal w całości brak było podstaw do zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu stanowiących wynagrodzenie pełnomocnika występującego w f+ sprawie. W ocenie Sądu Rejonowego pełnomocnik pozwanego ograniczył się jedynie do złożenia jednego pisma procesowego dotyczącego wyrażenia zgody na skierowanie sprawy do mediacji a dwukrotna obecność na rozprawach aplikanta z upoważnienia pełnomocnika nie miała wpływu na kształt rozstrzygnięcia. Nadto wskazano w uzasadnieniu postanowienia, że pełnomocnik nie złożył żadnych pism procesowych ani dowodów niweczających żądanie pozwu a wszelkie zarzuty, które skutkowały oddaleniem powództwa zostały podniesione w sprzeciwie od nakazu zapłaty sporządzonym przez działającego wówczas samodzielnie

pozwanego. Ostatecznie Sąd Rejonowy uznał, że wkład pracy pełnomocnika pozwanego w wyjaśnienie okoliczności sprawy był znikomy, co uzasadniało oddalenie wniosku o uzupełnienie wyroku o rozstrzygnięcie o kosztach procesu.

Zażalenie na to postanowienie wywiódł pozwany, zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono:

- naruszenie art. 98 § 1 k.p.c. poprzez bezzasadne przyjęcie, że strona powodowa nie jest zobowiązana do zwrotu pozwanemu niezbędnych kosztów procesu, do których zalicza się z pewnością koszty zastępstwa procesowego w sytuacji, gdy pozwany J. M. poniósł wydatki związane z obsługą prawną w sprawie jego pełnomocnika i są one niezbędne, a powództwo zostało oddalone w zasadzie w całości,
- błąd w ustaleniach faktycznych polegających na błędnym przyjęciu, że wkład pełnomocnika w rozstrzygnięcie w sprawie był znikomy, podczas gdy pozwany J. M. odbywał szereg konsultacji prawnych, osobistych i telefonicznych w zakresie taktyki procesowej, pełnomocnik złożył pismo procesowe, pełnomocnik uczestniczył w dwóch rozprawach w trakcie których wygłaszał mowy końcowe, które wymagały przygotowania i gdzie była podnoszona określona argumentacja nieprezentowana uprzednio w pismach procesowych.

Wskazując na te zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i uzupełnienie wyroku z dnia 30 sierpnia 2016 r. przez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a także kosztów opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa.

W odpowiedzi na zażalenie powód wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie było zasadne, wobec słuszności podniesionych zarzutów. To w konsekwencji powodowało konieczność zmiany zaskarżonego postanowienia zgodnie z wnioskiem skarżącego.

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 30 sierpnia 2016 r. w sprawie o zapłatę kwoty 33 544,00 zł, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 0,6 zł (sześć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami, oddalił powództwo w pozostałym zakresie. Porównanie wygranej powoda w stosunku do żądana pozwala na stwierdzenie, że powód w zasadzie przegrał spór. Wedle art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony (art. 98 § 3 k.p.c.).

Niewątpliwie przed sądem pierwszej instancji strona pozwana była reprezentowana przez pełnomocnika - adwokata i jego wynagrodzenie określone w odrębnych przepisach stanowi element niezbędnych kosztów procesu. Wstąpienie pełnomocnika do postępowania po wniesieniu sprzeciwu od nakazu zapłaty nie oznacza, że jego nakład pracy jest mniejszy. Przeciwnie, musi zapoznać się ze sprawą i przygotować do właściwej reprezentacji strony, którą reprezentuje. Określając w § 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) stawki wynagrodzenia ustawodawca przyjął, że niezbędny nakład pracy pełnomocnika, który prowadził sprawę od początku, jest mniejszy aniżeli nakład pracy pełnomocnika, który zgłosił swój udział na etapie postępowania odwoławczego i musi zapoznać się po raz pierwszy z zebrany materiał oraz przygotować stanowisko w sprawie nieprawomocnie osądzonej, dlatego w odniesieniu do tych pełnomocników ustanowił

zróżnicowaną procentową stawkę, przyjmując ją odpowiednio jako 50 % i 75 % minimalnego wynagrodzenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2011 r., II CZ 193/10, (...)). W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się ponadto, że określenie "reprezentowania strony" w rozumieniu art. 98 § 3 k.p.c. odpowiada określeniu "prowadzenia sprawy przez pełnomocnika" zawartemu w § 13 ust. 1 pkt 2 cyt. rozporządzenia (por. postanowienie

Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2012 r., V CZ 153/11). Sąd Okręgowy poza wymienionym przepisem, z uwagi na wstąpienie pełnomocnika do „etapu postępowania” nie znajduje regulacji, która pozwalałaby przyjąć z kolei już nie tylko obniżenie kosztów w postaci wynagrodzenia pełnomocnika ale co więcej zupełne wykluczenie zasądzenia tego wynagrodzenia w ramach kosztów. Sąd Rejonowy zdaje się też takiej regulacji nie znajduje, co więcej wskazuje na przepisy, które przeciwnie do tezy z góry założonej (oddalenie wniosku o koszty) uzasadniają zasądzenie zwrotu kosztów procesu dla strony wygrywającej od jej przeciwnika procesowego. Skład orzekający w niniejszej sprawie nie podziela nieuzasadnionego, rygorystycznego stanowiska zaprezentowanego w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, które sprowadza się do tego, że zasądzenie zwrotu kosztów procesu uwzględniających wynagrodzenie pełnomocnika jest uzależnione od ponadprzeciętnego wkładu pełnomocnika w wyjaśnienie okoliczności sprawy. W istocie ponadprzeciętny wkład pracy pełnomocnika może ewentualnie uzasadniać zasądzenie wielokrotnej stawki wynagrodzenia pełnomocnika. Natomiast przeciętne, standardowe reprezentowanie strony, które polega m. in. na udzielaniu jej pomocy i wyjaśnień w sprawie, sporządzaniu pism, jeśli wymaga tego stan sprawy i okoliczności, uczestnictwo w rozprawach wypełnia desygnat pojęcia „reprezentowania strony” i uzasadnia żądanie zasądzenia kosztów w postaci wynagrodzenia pełnomocnika w minimalnej stawce wynikającej z obowiązujących zawodowych przepisów.

Trzeba przypomnieć, że pozwany przed sądem pierwszej instancji samodzielnie złożył w dniu 10 czerwca 2015 r. sprzeciw od nakazu zapłaty, w którym wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym - w przypadku ustanowienia pełnomocnika procesowego - zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pełnomocnik pozwanego adwokat, w dniu 11 stycznia 2016 r. (taka sama data pełnomocnictwa) złożył pismo procesowe wyrażające zgodę na mediację, osobę mediatora oraz zgodę na udostępnienie mediatorowi do wglądu akta sprawy. W dalszym ciągu sprawa była prowadzona w imieniu pozwanego przez pełnomocnika. Otóż na dwóch terminach rozpraw był obecny pełnomocnik pozwanego, który zajmował stanowisko i przedstawiał argumentację w imieniu reprezentowanej strony. W istocie pozwany był

reprezentowany w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji przez pełnomocnika adwokata i brak jest podstaw faktycznych oraz prawnych do zanegowania tej okoliczności i odstąpienia od zasądzenia należnych kosztów z tym związanych. Co więcej nie sposób zanegować twierdzeń pełnomocnika zawartych w zażaleniu, że udzielał pozwanemu pomocy i konsultacji w sprawie, w tym w zakresie sprzeciwu od nakazu zapłaty. W istocie to pismo procesowe jest sporządzone w sposób profesjonalny, rzeczowy a argumentacja faktyczna i prawna świadczy o udziale w jego formułowaniu prawnika. Podkreślić należy, że brak jest podstaw do zaniechania przyznania pełnomocnikowi adwokatowi minimalnej stawki wynagrodzenia. Uzasadnia to charakter sprawy, w szczególności wartość przedmiotu sporu, stopień zaangażowania pełnomocnika w jej rozstrzygnięcie, czy też jego nakład pracy. Nakład pracy pełnomocnika nie wykraczał poza standardowy zakres czynności podejmowanych w sprawach tego rodzaju, o porównywalnym stopniu trudności.

Reasumując, zdecydowanie zasadny był wniosek pozwanego o uzupełnienie wyroku Sądu Rejonowego z dnia 30 sierpnia 2016 r. o rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i obciążenie tymi kosztami strony powodowej, co winno być rozpoznane na podstawie art. 351 §1 k.p.c.

W tym stanie rzeczy wynagrodzenie pełnomocnika należało obliczyć jako wartość 2 400,00 zł (stawka minimalna wynikająca z § 6 pkt 5 cytowanego wyżej rozporządzenia) w związku z wartością przedmiotu sporu. Na koszty poniesione przez pozwanego składała się zatem kwota 17,00 zł uiszczona, jako opłata skarbową od dokumentu udzielonego pełnomocnictwa (dowód przelewu k. 126) oraz wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 2 417,00 zł, łącznie 2 417,00 zł.

Mając na uwadze przytoczone okoliczności Sąd Okręgowy, zmienił zaskarżone postanowienie i orzekł, co do istoty na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c.

SSO Anna Gałas SSO Monika Skalska SSO Andrzej Kubica